

СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА – КОМПЮТРИ, ИНТЕРНЕТ

РАДКА ТОДОРОВА

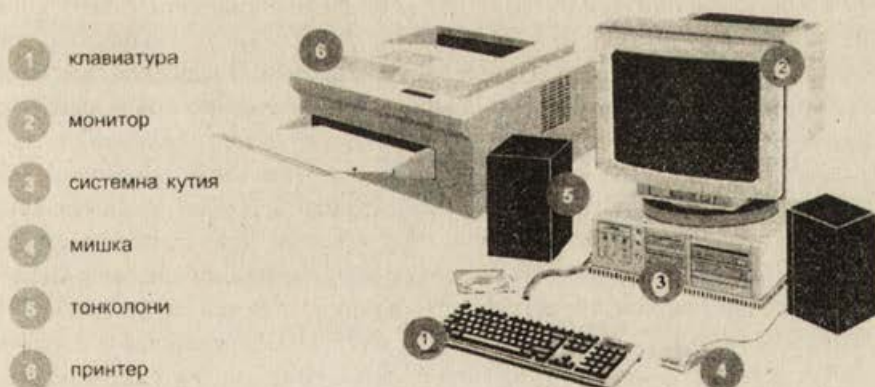
След индустриалния 20 век настъпи информационното столетие. При него ползването на информация е от първостепенно значение за живота и успеха. Информационните супермагистрала осигуряват достъп до библиотеки, изследователски институти, бази от данни, музеи, художествени галерии, изложби и редица други източници на информация. От особено значение за интеркултурното общуване е фактът, че глобалните мрежи осигуряват достъп до най-различни информационни източници и свързват хора от целия свят.

Представям кратка информация за проведения семинар в Регионален исторически музей в гр. Стара Загора на 12.12.2001 г. относно използването на компютърна програма за въвеждане данни от фондовете на музеите.

На този семинар от РИМ – Велико Търново, присъстваха:

1. Директорът ст.н.с. д-р Христо Харитонов;
2. Г-жа Мария Иванова;
3. Инж. Радка Тодорова.

Софтуерът ще представлява модел на Инвентарна книга, в която ще се попълват данните на експонатите. Ако е необходимо, тези данни могат да се коригират или да се добавят нови. За експонатите ще се въвежда секретна и несекретна информация. Уредникът, отговарящ за определен фонд, и

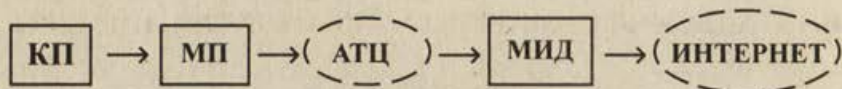

Схема на компютърна конфигурация

КАК СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ДОСТЪПЪТ ДО ИНТЕРНЕТ

Комутируем достъп

Най-широко използваният начин за достъп до Интернет е чрез телефонната мрежа за общо ползване. Схемата за достъп е следната:

КП - компютър на потребителя;

МП - модем на потребителя;

МИД - модем на Интернет доставчика;

АТЦ - автоматична телефонна централа.

Модемът на потребителя се свързва посредством телефонен кабел.

Когато потребителят използва Интернет, телефонната му линия е заета.

Телефонната линия се включва към модема, както и телефонният апарат.

компютърният специалист ще имат определен код за конкретния фонд. До несекретната информация ще имат достъп всички музейни специалисти, а до секретната информация - само някои.

На семинара беше използвана съвременна компютърна техника (лаптоп, т.е. преносим компютър, висококачествен цветен принтер, цифрова камера, видеостена), инсталирана от специалисти от старозагорската фирма „Стамо“. С помощта на тази техника колеги от музеите от Стара Загора, Пловдив, Разград, Нова Загора и др. съвместно с японски компютърни специалисти представиха разработени от тях програми, в които е използван базов софтуер File Maker Pro и Microsoft Access за електронизация на Инвентарните книги в музеите (Обр.1, 2, 3, 4). Възхитена съм от големия труд, вложен от младите японски компютърни специалисти, да вникнат задълбочено в нашата история. В близко бъдеще ще бъде съставена унифицирана програма, като се използват най-добрите структури от показаните на семинара програми. Предвижда се мрежова връзка между музеите. Това предложи в най-кратки срокове да бъде изпълнено г-н Данаилов - директор на Националния център за музеи и галерии.

Ето един пример, който показва необходимост от такава програма:

- За организиране на изложба „Руско-турската война“ са необходими исторически данни и материали от музеите в страната. Чрез влизане в мрежата историците бързо ще могат да определят кои материали ще използват за изложбата и от кои музеи. В момента тази дейност изисква много време.

С цифрова камера беше заснета част от работата на семинара и след това чрез включване на камерата към лаптопа бяха показани на видеостената и принтирани висококачествени снимки.

Впечатление направи представянето на програмата Photo Model Pro от г-н Костадинов – художник-реставратор в Националния институт за паметниците на културата, който е специализирал в Япония. С лаптопа на видеостената той показва как е възстановен разрушен паметник с помощта на фотоснимка. Тази програмата има и ще има в бъдеще голямо значение за археологията. От фотографски снимки може да се състави план на местност, да се определят действителните размери на предмети, но с програмата трябва да работят добре обучени специалисти.

Всички знаем, че обработените от компютъра текст, картини, графични изображения, видео и звук се наричат електронни данни. Те се съхраняват на различни носители – *твърди дискове, дискети, CD-ROM диск или компактдиск, DVD диск*. Тези носители се разделят на две групи – **вътрешни и външни**. **Вътрешни носители** са твърдите дискове. Те се вграждат в корпуса на компютъра. Съхраняват информация приблизително колкото информацията на 8000 дискети. Съвременните компютри се продават с твърди дискове от 6 до 15 гигабайта.

1 байт - големината на пространството, което заема един знак върху твърдия диск на компютъра в оперативната памет или дискета.

1 KB е равен на 1024 байта

1 MB-1024 KB

1 GB-1024 MB

Външни носители са дискетите, CD-ROM диск, DVD диск.

Дискетата събира около 1,44 MB данни.

CD-ROM диска съдържа около 650 MB данни - около 430 дискети.

DVD диска – това е новият CD-ROM диск. Той съдържа между 4-9 и понякога до 17 GB информация.

Колективът на Регионален исторически музей – Велико Търново, може да се гордее с издаването на компактдиска „По стъпките на времето“. Продуктът почти няма аналог в България (Националният исторически музей притежава компактдиск, но на друг принцип). Нашият компактдиск е изработен съвместно с фирма „Тетра – 94“. Програмата, с която е изработен компактдискът, е сложна. С такава програма могат да работят висококвалифицирани компютърни специалисти. Представя историята на град Велико Търново с музейни експонати по епохи. Някои от тях са уникални и не са представяни никъде досега. Продуктът е с добър външен вид, текстът е преведен на 5 езика и включва 18-минутен филм за Велико Търново, озвучен на български от актьора Йосиф Сърчаджиев. Този диск може да послужи за информация за специалисти, но може да бъде най-интелигентният, ефектен и достъпен за всеки джоб подарък. Насочен е по-скоро към широка аудитория.

Интернет е международна мрежа компютри, свързани един с друг с цел обмен на информация. Думата Интернет е съкращение от International Net-

work. Интернет в момента използват много колеги от Регионален исторически музей, Велико Търново. В по-голямата си част Интернет е пренасяне на електронна поща. Ако е бърза електронната връзка, можем да изпращаме за секунди съобщения по целия свят.

Но когато работим с Интернет, трябва да се съобразяваме с разпространението на компютърни вируси, които стават все повече. Във вестник „Компютри“ от 13 май 2002 г. е публикувана информация за разпространяване на вирусите „Чернобил“ и „Троянски кон“. Те се изпращат чрез електронните адреси. Вирусът „Троянски кон“ дава възможност за отдалечено управление на компютъра чрез определено съобщение. Това съобщение е признак, че заразата е стигнала и до вас. След това „троянецът“ изпраща съобщение на автора за адреса на заразения компютър. Хакерът (т.е. компютърният специалист създал вирусния софтуер) може да мести мишката ви, да отваря и затваря CD-ROM устройството, да деактивира антивирусните програми. Решението на проблема е да не се отварят заразени файлове с определеното съобщение и обновяване на антивирусните програми.

Всички видяхме на 14 май 2002 г. по Национална телевизия ВТV новината, че е създаден проект на виртуален модел на Боянската църква от германски специалисти, на стойност от 100 000 евро и скоро ще бъде наблюдаван в Интернет. Така хора от цял свят (специалисти и неспециалисти) ще могат да наблюдават този ценен паметник на културата. Нека да си пожелаем това да се случи в бъдеще и за историческия хълм Царевец с неговия аудиовизуален спектакъл „Звук и светлина“ и този проект да бъде създаден от български специалисти. Това е възможно да се осъществи от компютърни специалисти от град Велико Търново.

THE POWER OF INFORMATION – COMPUTERS, INTERNET

Radka Todorova

Summary

During the seminar held in the Historical museum in Stara Zagora on the 12 December 2001, Mr. Danailov suggested the rapide development of unique data base including files from whole museum network.

Microsoft Access - [search menu file edit view print] _ [ ] X

File Edit View Insert Format Records Tools Window Help _ [ ] X

Нова информация Изпълнение

Етнография Фонд

Ново търсене 1. търсене 2. нова информация (горе) 3. списък 4. допълнение (горе) 5. таблица
 По ново степенно търсене (нова информация (горе) 2. списък 3. допълнение (горе) 4. таблица

стр.1 | стр.2 | стр.3 | стр.4

материал плат, конци	височина(мм) 0	диаметър(мм) 0
надписи, знаци, допълнителни изображения ____	ширина(мм) 0	дебелина(мм) 0
датировка 1938	дължина(мм) 400	тегло(g) 0
консервация и реставрация ☐ да ☒ не	значимост регионално, национално, др ☐ регионално	
степен на запазеност отлична		
публикации на експоната ____		
паралели ☐ всички големи български градове от първата пол.		

Record: 11 of 1 (Filtered) F11 N11

Font View F12 N12

Обр.3

Microsoft Access - [search menu file edit view print] _ [ ] X

File Edit View Insert Format Records Tools Window Help _ [ ] X

Нова информация Изпълнение

Етнография Фонд

Ново търсене 1. търсене 2. нова информация (горе) 3. списък 4. допълнение (горе) 5. таблица
 По ново степенно търсене (нова информация (горе) 2. списък 3. допълнение (горе) 4. таблица

стр.1 | стр.2 | стр.3 | стр.4

тематична структура стр. 1 от 3-а

☐ XV	____
☐ XVI 3	____
☐ XVI 3 а	XVI 3а
☐	____
☐	____

описания на фонд

Record: 11 of 1 (Filtered) F11 N11

Font View F12 N12

Обр.4